

herved at skaffe Smaasager, Sager af særlig lokal Karakter saavel som særlig klare Sager, en nem, simpel og billig Behandling. Underretten vil normalt ligge betydelig nærmere ved Parternes Hjemsted end Landsretten, der forlanges ikke tilvejebragt noget forudgaaende Skriftgrundlag, og Dommerens Vejledningspligt (§ 277) vil efter Omstændighederne kunne gøre Sagførershjælp overflødig. Med en saaledes indrettet Underretsprocedure og den angivne Afgrænsning bortfalder paa den anden Side Grunden til at opretholde en særlig Behandling af „små Gældssager“ (Forordningen 6te August 1824) og af „private Politisager“.

Udkastet har i Modsætning til det tidligere Forslag fremdeles til Underret henlagt følgende Arter af Sager:

1. *Private Straffesager*, for saa vidt der ikke paastaas højere Erstatning end 400 Kr. Dette er en Konsekvens af, at disse Sager ere blevne udelukkede fra Straffeprocessen (se Straffeprocessudkastets § 1 og Bemærkningerne til samme).
2. *Ægteskabssager*. Grunden hertil er denne, at i alt Fald Hovedparten af disse — nemlig Skilsmisssager paa Grund af desertio, Borteblivelse eller Ægteskabsbrud — i Reglen ere rede og klare Sager, der versere mellem uformuende Parter. At henlægge disse Sager til Landsret vil derfor ofte kunne medføre betydeligt Besvær og Bekostning til ingen Nytte, eller endog til ligefrem Skade, idet Resultatet let kan blive, at Sagsøgeren ikke har Raad til at foretage Rejsen til Landsrettens Sæde, og at derfor Sagen tabes alene paa Grund af Sagsøgerens Udeblivelse (jfr. herved § 297).
3. Sager angaaende *Mortifikation af Obligationer med Pant i fast Ejendom*. Disse Sagers Henlæggelse til Underret skyldes Hensynet til, at den store Mængde af disse Sager ere simple og klare, samt at det her er givet, at Dokumentet efter sin Art er egnet til Mortifikation.

Naar de i § 322, sidste Stykke, ommeldte Sager (Sager anlagte af Retsskriveren i Medfør af Forordningen 28de Marts 1845 § 17 til Registrenes Rensning) her ere nævnte udtrykkelig, tilsigtes derved blot en Tydeliggørelse i Forhold til det tidligere Forslag.

§§ 3—11

ere i det hele svarende til det tidligere Forslags §§ 3—11; kun er Paragrafernes Rækkefølge forandret, ligesom nogle Smaaændringer ere foretagne, der væsentlig kun tilsigte at gøre de paagældende Regler tydeligere eller simplere eller at rette indløbne Ukorrektheder.

Naar det i § 3, 2det Punktum, hedder: „Bestaar Søgsmålet af flere Poster eller Fordringer, sammenlægges disse“, da er det, som ogsaa de almindelig holdte Udryk vise, Meningen, at denne Regel skal komme til Anvendelse, hvad enten Fordringerne høre til samme Klasse eller til forskellige Klasser, naar de dog høre til nogen af de tre Klasser, inden for hvilke Pengeværdien er bestemmende, ligesom det for Reglens Anvendelse er ligegyldigt, om Posterne eller Fordringerne ere indbyrdes konnekse, eller om de kun i Kraft af Kumulationsreglerne i §§ 26 og 27 ere samlede under eet Søgsmaal.

Af særlig Betydning er Reglen i § 11 om Parternes Adgang til at *vedtage Underretsbehandling*. Som det vil ses af Motiverne til det tidligere Udkast, nærede man den Gang Tyvkl om, hvor vidt man overhovedet burde aabne saadan Adgang. Man befrygtede, at Lovforslagets hele System, hvorefter Landsretterne skulle være de almindelige Domstole i første Instans, mulig derigennem kunde blive tilintetgjort, „idet det lader sig tænke, at saadanne Vedtagelser kunne blive meget almindelige og navnlig kunne blive en Slags staaende Klausuler i skriftlige Kontrakter“. Naar den tidligere Kommissions Flertal alligevel mente, at en saadan Adgang, i alt Fald forsøgsvis, burde aabnes, var det under Hensyn til, *dels* at den vilde tjene til at berolige dem, som ellers kunde have Betænkelighed ved overhovedet at henlægge Retsplejen i første Instans til Landsretter med et stort territorielt Omraade, *dels* at man var vis paa, at den ordinære Proces ved Landsret, navnlig paa Grund af dens Hurtighed, snart vilde vinde Publikum for sig, saa at Tilbøjeligheden til at vedtage Underretsbehandling ikke vilde blive større end heldigt, *dels* at der ikke reelt tilføjes Parterne noget Tab eller nogen Uret ved slige Vedtagelser, eftersom Appel til Landsret staaar aaben, saa at de i det højeste udsættes for at komme til at gennemgaa en unyttig Underretsbehandling, *dels* endelig, at det, hvis Bestemmelsen skulde vise sig fordærvelig, var let senere at forandre den ved særlig Lov, uden at Systemet herved i øvrigt forstyrres.